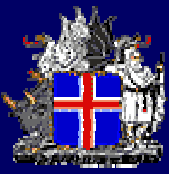

Málþing
um umbúðaúrgang frá heimilum
14. nóvember 2005

HVERT STEFNUM VIÐ?

Umhverfisráðuneytið

- Hvað viljum við?
- Hverju viljum við ná fram?
- Hvað viljum við ganga langt?

Tilskipun 94/62/EB um umbúðir og umbúðaúrgang, með síðari breytingum.

- Koma í veg fyrir og draga úr úrgangi
- Stuðla að endurnotkun og endurvinnslu
- Endurnýting umbúðaúrgangs
- Tímasett markmið fyrir árin 2001 og 2011(2008).

Umhverfisráðuneytið

- Heimilt að setja á framleiðandaábyrgð sem varnaraðgerð og draga úr myndun umbúðaúrgangs.
- Viðmið við skilgreiningu á umbúðum.
- Dæmi um hvað eru umbúðir og hvað eru ekki umbúðir.

Umhverfisráðuneytið

Reglugerð um meðferð umbúða og umbúðaúrgangs nr. 609/1996.

Markmið

- > tryggja að umbúðaúrgangur hafi sem minnst skaðleg umhverfisáhrif
- > draga úr magni umbúða sem er fargað
- > minnka heildarrúmmál umbúða
- > koma í veg fyrir myndum umbúðaúrgangs
- > stuðla að endurnotkun umbúða og endurnýtingu umbúðaúrgangs.

**Nefnd um framkvæmd móttöku á pappa-
og plastumbúðum sem berast með
söfnunarkerfi sveitarfélaga.**

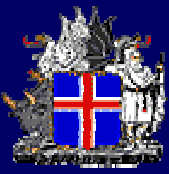
**Hlutverk nefndarinnar að koma með
tillögur um framkvæmd á söfnun
umbúða frá heimilum og setja fram
mögulega valkosti.**

Umhverfisráðuneytið

Samkvæmt 4. gr. laga um meðhöndlun úrgangs, skal sveitarstjórn ákveða fyrirkomulag söfnunar á heimilis- og rekstrarúrgangi og bera ábyrgð á flutningi heimilisúrgangs.

Umhverfisráðuneytið

Umbúðir sem falla til á heimilum og aðrar umbúðir sem berast með söfnunarkerfi sveitarfélaga.

Sveitarfélög eru ekki skyldug til að safna og flytja rekstrarúrgang => stór hluti úrgangs frá fyrirtækjum fer ekki gegnum söfnunarkerfi sveitarfélaganna.

Mat á umhverfisáhrifum og kostnaði

„Vistferilsgreining fyrir plast- og pappambúðir í heimilissorpi á Íslandi“, gerð til að afla upplýsinga um umhverfisáhrif mismunandi aðferða við að meðhöndla umbúðaúrgang úr plasti og pappa fyrir valda meðhöndlunarferla.

Umhverfisráðuneytið

Markmið verkefnisins

- Bera saman umhverfisáhrif mismunandi aðferða við að flokka, safna og endurvinna hluta af þeim umbúðum sem í dag fara með neysluúrgangi.
- Meta hlutfallsleg umhverfisáhrif mismunandi þátta innan hvers meðhöndlunarferils.

Niðurstöður vistferilsgreiningar

- Jákvæð umhverfisáhrif endurvinnslu vega mun meira en neikvæð áhrif flutninga.

Niðurstæða nefndarinnar

- Mikilvægt að til staðar sé fjárhagslegur hvati til að fara út í flokkun og söfnun umbúðaúrgangs ásamt því að boðið sé upp á aukna þjónustu fyrir íbúa.
- Mikilvægt að skilaboð til almennings og leikreglur séu skýrar og að samræmd vinnubrögð séu um allt land.
- Meginlínur og stýring þurfa að koma frá stjórnvöldum og síðan þurfa endurnýtingar- og söfnunaraðilar að koma sértækum upplýsingum til úrgangshafa.

Umhverfisráðuneytið

- Mikilvægt að þau sveitarfélög, sem ekki innheimta fyrir förgun úrgangs lagfæri gjaldskrár sínar í þá veru.
- Taka verður raunhæf skref í framhaldi af þeim kerfum sem fyrir eru í dag
- Skref í átt að aukinni söfnun heimilisumbúða taki mið af þeim möguleikum sem endurnýting hér á landi og erlendis setur

Umhverfisráðuneytið

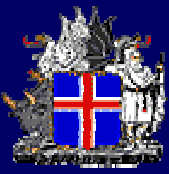
- Mikilvægt að kynna vel fyrir almenningi hvað gera eigi við umbúðaúrgang og þær leiðir sem farnar verða.
- Almennungur þarf að öðlast tiltrú á því sem verið er að gera
- Flokkun umbúða er háð ráðstöfun þeirra. Söfnun þarf að skoða út frá endurnýtingarleið – lítum nær okkur (endurnotkun, jarðgerð, endurvinnsla, gasvinnsla og brennsla með orkunýtingu)

Nokkrar tillögur nefndarinnar.

- > Tilraunaverkefni
- > Úrvinnslusjóður haldi áfram að vinna við vistferilsgreiningu samhliða kostnaðargreiningu
- > Úrvinnslusjóður og Samb. íslenskra sveitarfélaga, verði falið að gera tillögu um næstu skref fyrir 15. desember 2006
- > Skilin milli úrvinnslugjaldskerfisins og skilagjaldskerfisins verði skýrð.

Umhverfisráðuneytið

- > Skoðað verði hvort vænlegt sé að fleiri tegundir umbúða beri skilagjald.
- > Úrvinnslusjóði og Endurvinnslunni hf. verði falið að gera tillögu um hvaða umbúðir eigi að taka inn í kerfið, tillögu að upphæð skilagjaldsins og breytingar á fyrirkomulaginu.
- > Skilmálar um greiðslur Úrvinnslusjóðs fyrir endurnýtingu umbúða sem falla til á heimilum verði skilgreindir fyrir 1. febrúar 2006.

Umhverfisráðuneytið

-> Söfnun umbúða verði komið á í skrefum þótt lagt verði á allar umbúðir 1. janúar nk.

(Skref: safna fleiri pappambúðum með fernum, grenndargámar, félagasamtök safni umbúðum???)

-> Kynning og fræðsla verði aukin

(sveitarfélög, Staðardagskrá 21/Vistvernd í verki, skólar, ráðstöfunaraðilar, Úrvinnslusjóður)

Stefna stjórnvalda varðandi meðhöndlun úrgangs

- Meðhöndlun úrgangs valdi sem minnstum óæskilegum umhverfisáhrifum
- Dregið úr myndun úrgangs
- Endurnotkun
- Enurnýting
- Úrgangi sem verður að farga verði fargað með skipulögðum hætti þannig aðhann nái jafnvægi við umhverfi sitt á sem skemmstum tíma

Nefnd um verk- og kostnaðarskiptingu Úrvinnslusjóðs og sveitarfélaga

- Ábygðarskipting
- Hvað fellst í því að Úrvinnslusjóður standi undir kostnaði við ”meðferð flokkaðs úrgangs frá söfnunarstað”?
- Greiningarvinna er búin og unnið er að tillögum nefndarinnar
- Stefnt að því að ljúka störfum á þessu ári.

**HVERT
STEFNUM
VIÐ?**

Umhverfisráðuneytið

Hvað á að bætast við?

Í dag er til farvegur fyrir ýmsan sérgreindan úrgang.

Möguleikar í dag

Skilagjaldsskyldar umbúðir, fernur, dagblöð og tímarit, spilliefni (m.a. rafhlöður), garðaúrgangur (annar lífrænn úrgangur), kerti, föt, skór, húsbúnaður og nytjahlutir (Góði hirðirinn), eggjabakkar, o. fl.

Umhverfisráðuneytið

- **Á að safna plasti frá heimilum ef við náum settum markmiðum án þess?**
- **Á að stefna að meiri endurvinnslu en markmiðin segja til um?**
- **Er í lagi að umbúðir sem falla til á heimilum standi undir kostnaði við endurvinnslu á flutningsumbúðum?**
- **Hvaða umbúðaúrgangur (og annar úrgangur) passar saman í úrvinnsluferli?**

*Kærar
þakkir*